

Πολλαπλασιαστικό υλικό ελιάς

Σύντομα οι ενδιαφερόμενοι φυτωριούχοι θα μπορούν να παράγουν και να διαθέτουν πιστοποιημένα δενδρύλλια

Σε εξέλιξη βρίσκονται οι έλεγχοι για την πιστοποίηση προβασικών δένδρων ελιάς, 10 ελληνικών και 2 ξένων ποικιλιών, που δημιουργήθηκαν στο Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών & Αμπέλου του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ στα Χανιά. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, τους επόμενους μήνες, φυτωριούχοι που πληρούν τις προϋποθέσεις θα μπορούν για πρώτη φορά στη χώρα μας να αποκτήσουν τα δικά τους πιστοποιημένα μητρικά δένδρα. Το γεγονός χαρακτηρίζεται ως πολύ σημαντική εξέλιξη από έμπειρους φυτωριούχους που θεωρούν την πιστοποίηση ως μονόδρομο για το μέλλον το δικό τους και της καλλιέργειας.

Αρχίζοντας, με την ελιά, σημαντικά βήματα προόδου φαίνεται να γίνονται στη χώρα μας για την εξασφάλιση των προϋποθέσεων παραγωγής και διάθεσης πιστοποιημένων δενδρύλλων από τους Έλληνες φυτωριούχους, όπως γίνεται εδώ και πολλά χρόνια σε άλλες αναπτυγμένες χώρες και όπως άλλωστε επιβάλλεται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία για το διακινούμενο πολλαπλασιαστικό υλικό.

Έτσι, στο Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών & Αμπέλου του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ στα Χανιά υπάρχει ήδη το υποψήφιο για πιστοποίηση προβασικό υλικό για τις 10 κυριότερες (σε εμπορική ζήτηση) ελληνικές ποικιλίες καθώς και για 2 ξένες ποικιλίες και αυτό επιβεβαιώνεται παρακάτω από τον υπεύθυνο ερευνητή του Ινστιτούτου, το Δρ Γ. Κουμπούρη, που ο ίδιος επιμελείται την παραγωγή και διατήρησή του.

Η διαδικασία πιστοποίησης του υλικού αυτού βρίσκεται σε εξέλιξη, όπως επιβεβαιώνεται και από τον κ. Σ. Κοσμά, γεωπόνο της αρμόδιας Διεύθυνσης του ΥπΑΑΤ, και αναμένεται να ολοκληρωθεί τους επόμενους μήνες. Μετά την ολοκλήρωσή του, οι ενδιαφερόμενοι φυτωριούχοι, εφόσον πληρούν τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις (αναλύονται με χωριστό άρθρο του κ. Κοσμά σε επόμενες σελίδες αυτού του τεύχους), θα μπορούν να πά-

Κ.Ν. Γιαννοπολίτης

ρουν μοσχεύματα για να δημιουργήσουν τα δικά τους βασικά μητρικά φυτά.

Δύο από τους πιο έμπειρους στην ελιά φυτωριούχους, με τους οποίους μιλήσαμε, χαρακτηρίζουν την εξέλιξη αυτή ως πολύ σημαντική και πολυαναμενόμενη εδώ και πολλά χρόνια. Διαβάστε τι μας είπαν παρακάτω.

Θεωρούμε υποχρέωσή μας να επισημάνουμε ότι για την πρόοδο αυτή πρωταρχικό ρόλο έπαιξε το ενδιαφέρον του αρμόδιου για το πολλαπλασιαστικό υλικό υφυπουργού, κ. Βασίλη Κόκκαλη, αλλά και των στελεχών του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ καθώς και των κεντρικών υπηρεσιών του ΥπΑΑΤ που ανταποκρίθηκαν άμεσα και αποτελεσματικά στις πρωτοβουλίες του. Καταλυτικό ρόλο έπαιξαν και οι ενέργειες της Ένωσης Φυτωριούχων Ελλάδας. Υπευθυμίζουμε ότι ο υφυπουργός με συνέντευξή του στο περιοδικό είχε δηλώσει ότι θα ασχοληθεί σοβαρά με το θέμα, χωριστά κατά κλάδο, αρχίζοντας με την ελιά. Μετά την ελιά, σειρά έχουν τα εσπεριδοειδή.

Τι δηλώνουν οι υπηρεσιακοί φορείς

Για το θέμα αυτό, ο κ. **Σωτήρης Κοσμάς**, Γεωπόνος από

τη Διεύθυνση Πολλαπλασιαστικού Υλικού Καλλιεργούμενων Φυτικών Ειδών & Φυτογενετικών Πόρων του ΥπΑΑΤ, μας δήλωσε:

«Στο πλαίσιο της πιστοποίησης του πολλαπλασιαστικού υλικού της ελιάς, είναι σε εξέλιξη δειγματοληψίες υποψήφιων προβασικών μητρικών φυτών ελιάς που διατηρούνται στο δικτυοκίπιο του Ινστιτούτου Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών & Αμπέλου του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ στα Χανιά (12 ποικιλίες ελιάς) καθώς και στο δικτυοκίπιο του Αγροτικού Ελαιοκομικού Συνεταιρισμού Μαρώνειας (για την ποικιλία ελιάς Μαρώνεια), οι οποίες διενεργούνται από τα αντίστοιχα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (ΤΑΑΕ) και εργαστηριακός έλεγχος αυτών, ο οποίος διενεργείται από το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, προς διαπίστωση της φυτοϋγειονομικής τους κατάστασης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Επιπλέον είναι σε εξέλιξη ο έλεγχος της ποικιλιακής ταυτότητας των υποψήφιων προβασικών μητρικών δένδρων.

Με την ολοκλήρωση των ανωτέρω ελέγχων θα χαρακτηριστούν τα υποψήφια προβασικά μητρικά δένδρα ως προβασικά μητρικά δένδρα από τα οποία θα παράγεται προβασικό πολλαπλασιαστικό υλικό ελιάς (μοσχεύματα) το οποίο θα μπορεί να διατεθεί σε φυτωριούχους».

Για το ίδιο θέμα, ο **Δρ Γεώργιος Κουμπούρης**, Ερευνητής υπεύθυνος του Εργαστηρίου Ελαιοκομίας στο Ινστιτούτο Χανίων μας δήλωσε:

«Πράγματι, στο δικτυοκίπιο του Ινστιτούτου Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών & Αμπέλου του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ διατηρούνται σύμφωνα με τις προδιαγραφές της νομοθεσίας οι 10 πιο σημαντικές από άποψη ζήτησης ελληνικές ποικιλίες (Κορωνέικη, Καλαμών, Αμφίσσης, Χαλκιδικής, Μεγαρείτικη, Μαστοειδής, Γαϊδουρελιά, Θρουμπολιά, Λιανολιά Κερκύρας και Κουτσουρελιά) καθώς και 2 ξένες ποικιλίες (Πικουάλ και Αρμπεκίνα), συγκεκριμένα 10 διετή φυτά από κάθε ποικιλία.

τούτο και σύντομα και ο επίσημος έλεγχος ποικιλιακής ταυτότητας από το Τμήμα Ελέγχου Ποικιλιών του ΥπΑΑΤ.

Για τις ποικιλίες που θα πιστοποιηθούν, θα ξεκινήσει άμεσα ο αναπολλαπλασιασμός τους ώστε να πάρουν τα φυτώρια τα δικά τους μητρικά φυτά και να παράγουν πιστοποιημένα δενδρύλλια για τους αγρότες.

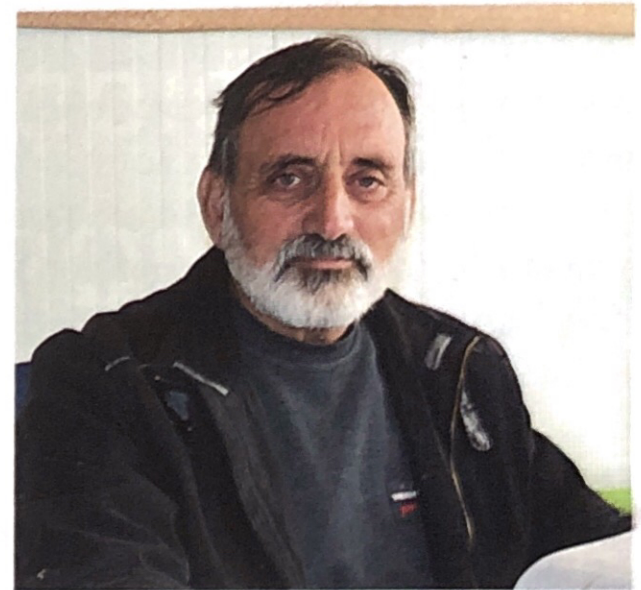
Σε αυτή την προσπάθεια έχουμε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥπΑΑΤ και με την Ένωση Φυτωριούχων Ελλάδος».

Πως βλέπουν την εξέλιξη οι φυτωριούχοι

► **Ο κ. Σωτήρης Σαλής, Πρόεδρος της Ένωσης Φυτωριούχων Ελλάδας**

«Αυτό θα έπρεπε να είχε γίνει εδώ και πολλά χρόνια. Τελικά, κάλιο αργά παρά ποτέ», μας δήλωσε ο κ. Σαλής και πρόσθεσε: «Είναι μια πάρα πολύ σημαντική κίνηση που σίγουρα δεν μπορούσε να καθυστερήσει άλλο, αφού χωρίς πιστοποίηση των φυτών που παράγουμε, οι φυτωριούχοι, δεν έχουμε ούτε πιθανότητες επιβίωσης στην εσωτερική αγορά ούτε καμιά δυνατότητα για εξαγωγές σ' άλλες χώρες».

Ο κ. Σαλής πιστεύει ότι η πλειονότητα των φυτωριούχων ελιάς θα ενδιαφερθεί να επωφεληθεί από τη νέα δυνατότητα που προσφέρεται, γιατί όλοι οι σωστοί φυτωριούχοι θα ήθελαν να ακολουθείται και στη χώρα μας η νομοθεσία που προβλέπει για τα φυτώρια την προμήθεια

Ο κ. Σωτήρης Σαλής, Πρόεδρος της Ένωσης Φυτωριούχων Ελλάδας

Στα φυτά αυτά έχει γίνει από το Ινστιτούτο έλεγχος ποικιλιακής ταυτότητας και έλεγχος για τα κύρια παθογόνα. Απομένουν οι επίσημοι έλεγχοι του υπουργείου για την πιστοποίηση των δένδρων ως προβασικών μητρικών. Έως το τέλος Οκτωβρίου θα έχει γίνει η δειγματοληψία για τον επίσημο έλεγχο φυτοϋγείας από το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστι-

μητρικού υλικού αναγνωρισμένης προέλευσης ακόμα και για την κατώτερη κατηγορία CAC (αφού η πιστοποίηση δεν είναι υποχρεωτική). «Αρα μιλάμε για μια διαδικασία που είναι υποχρεωτική και εφαρμόζεται σε όλες τις άλλες χώρες που είναι ανταγωνιστικές μας. Είμαστε υποχρεωμένοι να έχουμε αναγνωρισμένης προέλευσης βασικό υλικό και μητρικά φυτά

Σ. Σαλής

- ▶ «Δεν μπορούμε να συνεχίσουμε ούτε χωρίς κλωβούς αλλά ούτε και με κλωβούς όπου ο καθένας βάζει ό,τι φυτά βρίσκει, αυτό είναι βέβαια παράνομο αλλά και πολύ επικίνδυνο πρώτα για τον ίδιο το φυτωριόχο».

για να μπορούμε να λέμε ότι είμαστε σωστοί επαγγελματίες και για να αντιμετωπίσουμε τις παρανομίες που γίνονται στη χώρα μας. Όταν ο φυτωριόχος είναι υποχρεωμένος να έχει τέτοιο μητρικό υλικό τότε τα φαινόμενα παρανομιών θα μειωθούν ή ακόμη και θα εξαλειφθούν», εξηγεί ο κ. Σαλής.

Σήμερα πολλοί φυτωριόχοι δεν πληρούν πιθανότατα τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας αλλά μπορούν εύκολα να τις εξασφαλίσουν αρκεί να το θέλουν, σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Ένωσης Φυτωριούχων Ελλάδος. «Και αυτό είναι μονόδρομος για να προχωρήσουμε, υποστηρίζει ο κ. Σαλής, «δεν μπορούμε να συνεχίσουμε ούτε χωρίς κλωβούς αλλά ούτε και με κλωβούς όπου ο καθένας βάζει φυτά της επιλογής του από τυχαίες φυτείες, αυτό είναι παρανομία και μια καταγγελία στην ΕΕ, από ένα ξένο ανταγωνιστή μας για παράδειγμα, θα τίναζε όλο το σύστημα στον αέρα. Βέβαια μέχρι τώρα αυτή τη διαδικασία την κάλυπτε σιωπηρά η πολιτεία, αλλά αυτό πρέπει να σταματήσει για να έχουμε προοπτική και μέλλον, είναι μονόδρομος η δημιουργία εγκατάστασης για την προμήθεια και διατήρηση μητρικών βασικών φυτών, και τουλάχιστον για την ελιά αυτό φαίνεται ότι θα είναι σύντομα εφικτό και στη χώρα μας», συμπληρώνει ο κ. Σαλής.

Ο κ. Σαλής, τέλος, αναφέρθηκε στους αγώνες που έχει κάνει ο ίδιος για πολλά χρόνια, αλλά και η Ένωση Φυτωριούχων Ελλάδας τελευταία, για να αλλάξει η κατάσταση. Πιστεύει, επίσης, ότι για την πρόοδο που σημειώνεται έχει μεγάλη συμβολή και το περιοδικό Γεωργία – Κτηνοτροφία, το οποίο με την τεκμηριωμένη προβολή του προβλήματος ωθεί τους αρμόδιους να ασχοληθούν σοβαρά με αυτό. Θεωρεί την αναβάθμιση του πολλαπλασιαστικού υλικού ως σοβαρό εθνικό θέμα και αισθάνεται σεβασμό στο περιοδικό που έχει κατανοήσει τη σπουδαιότητα του και συμβάλλει ουσιαστικά στην ευρύτερη αναγνώριση της σημασίας του αλλά και στη βελτίωση της κατάστασης.

▶ Ο κ. Αντώνης Πάγκαλος, Γεωπόνος – Φυτωριόχος στο Ηράκλειο Κρήτης

Ο κ. Πάγκαλος ασχολείται με τα φυτώρια ελιάς περίπου για μισό αιώνα (από το 1971) και όπως μας είπε ο ίδιος έχει συναντήσει πολλές εκατοντάδες παραγωγών να είναι σε κατάσταση πανικού όταν, μετά από 5-6 χρόνια από τότε που φύτεψαν τα λιόδεντρά τους, διαπίστωσαν ότι τα δενδρύλλια που αγόρασαν ήταν ένα μίγμα ποικιλιών (μέχρι και αγριελίδια) και όχι η ποικιλία που είχαν ζητήσει. Στις ερωτήσεις μας αν θεωρεί ως σημαντικό το γεγονός ότι σύντομα στη χώρα μας θα είναι διαθέσιμο στους φυτωριόχους πιστοποιημένο προβασικό υλικό ελιάς

Α. Πάγκαλος

- ▶ «Δεν είναι δυνατό να υπάρχει πιστοποίηση για το αγγουράκι (ζει λίγους μήνες) και να μην υπάρχει για την ελιά (ζει πάνω από χίλια χρόνια)».

Ο κ. Αντώνης Πάγκαλος, Γεωπόνος – Φυτωριόχος στο Ηράκλειο Κρήτης

και αν οι φυτωριόχοι θα ενδιαφερθούν να το αξιοποιήσουν, μας έδωσε την παρακάτω απάντηση:

«Ναι, είναι πολύ σημαντικό το γεγονός (της πιστοποίησης) για τη βελτίωση της ελαιοκαλλιέργειας στη χώρα μας (με τις ίδιες εκτάσεις θα έχουμε μεγαλύτερη ποσότητα και καλύτερη ποιότητα λαδιού). Με τη συμμετοχή στην όλη προσπάθεια κορυφαίων ιδρυμάτων της χώρας (ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Ινστιτούτο Ελαίας, Μπενάκειο κ.λπ.) καθώς και του ΥπΑΑΤ, πιστεύω ότι η επιτυχία είναι δεδομένη.

Η πλειονότητα των φυτωριούχων που ασχολούνται συστηματικά με το πολλαπλασιαστικό υλικό ελιάς το επιζητούν αυτό, και μάλιστα επιτακτικά, εδώ και πολλά χρόνια. Αξίζουν συγχαρητήρια σε όλους αυτούς (μεταξύ των οποίων και το περιοδικό Γεωργία – Κτηνοτροφία) που με μεγάλη προσπάθεια έφεραν στην επικαιρότητα το θέμα και ξεκίνησαν την όλη διαδικασία.

Τώρα ελάχιστοι φυτωριόχοι πληρούν τις προϋποθέσεις, όμως οι περισσότεροι είναι πρόθυμοι να προσαρμοστούν και, με τις κατάλληλες βελτιώσεις (δικτυοκήπιο και ό,τι άλλο χρειάζεται ο καθένας), είμαι βέβαιος ότι θα αξιοποιήσουν τη νέα δυνατότητα.

Η αρθρογραφία του περιοδικού Γεωργία – Κτηνοτροφία έπαιξε σίγουρα καταλυτικό ρόλο. Καθοριστικές ήταν επίσης οι ατέλειωτες παραστάσεις της Ένωσης Φυτωριούχων Ελλάδας στην πολιτική ηγεσία του ΥπΑΑΤ με τη συμπαράσταση των Υπηρεσιακών Παραγόντων. Δυστυχώς στην Ελλάδα πρέπει να αγωνιζόμαστε για τα αυτονόητα. Δεν είναι δυνατό να υπάρχει πιστοποίηση για το αγγουράκι που η καλλιέργειά του κρατά λίγους μήνες και να μην υπάρχει για την ελιά που ζει πάνω από χίλια χρόνια». ■